

Obr. 1

Junák a jeho historie

Obr. 2

Obr. 3

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marcela Svejková. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Pište na tabuli slova, která vás
napadnou, když se řekne
JUNÁK/SKAUT:

Antonín Benjamin Svojsík

Obr. 4

- (1876–1938)
- pedagog (učitel tělocviku) na žižkovské reálce a zakladatel junáctví
- o prázdninách 1911 navštívil Anglii a po návratu sestavil ze svých žáků „pokusnou skautskou družinu“

„Základy junáctví“

- Svojsík vydává již r. 1912, měl podporu a pomoc mnoha osobností (Masaryk, Drtina...)

Skauti v Prokopském údolí, 1911, obr. 5

Pražská dvojka

Obr. 6

- jeden z nejstarších oddílů (1913)
- od r. 1927 šedesát (!) let vedl Jaroslav Foglar – Jestřáb
- někdy také „Hoši od Bobří řeky“
- od 40. let se oddíl odlišoval, Foglar vedl junáky podle svých knih
- nikdy prakticky nepřerušila svoji činnost, za nacistické okupace i během totality, za normalizace ale krátce pod hlavičkou pionýrské organizace...

Obr. 7

Tábory slovanských skautů

- 1931
- v Praze
- vznikla tím tradice středoevropských **jamboree**, scházejí se i dnes
- pauza v setkávání ovšem trvala 60 let!

Obr. 8

První republika

Obr. 9

- *„V období revolučního kvasu se narychlo zformovaly skupiny osmnáctiletých a starších skautů (říkali si oldboys), kteří se mezi prvními hlásili do služby nové republice. S jejich činností je spjata zejména kurýrní služba – Pošta českých skautů.“ (pozn. 1)*

Skauti zapojeni do obrany

- od 30. let aktivní podíl na obraně státu
- svaz skautů úzce spolupracoval s armádou
- výrazná byla pomoc uprchlíkům ze zabraných Sudet
- *Popiš situaci v Československu ve druhé půli 30. let.*

Obr. 10

Junák – svaz skautů a skautek RČS

- 22. ledna 1939
- 15. března 1939 počátek nacistické okupace
- 28. října 1939 nechal K. H. Frank Junáka rozpustit
- *Diskutujte o tom, co nacistům na skautech mohlo vadit.*

Obr. 11

Za protektorátu

- hned po vypuknutí války zatčení vedoucí představitelé Junáka
- 28. 10. 1940 K. H. Frank vydal nařízení o rozpuštění Junáka
- část skautů kolem časopisu Mladý hlasatel (Foglar), část v dorostu Klubu českých turistů
- Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě – založeno r. 1942, vzorem Hitlerjugend

Obr. 12

Skauti ve druhém odboji

Rudolf Olšovský,
skaut, popraven
jako člen ilegálního
výboru KSČ, obr. 13

- skautské odbojové organizace: Zbojník, Zpravodajská brigáda, členové 11. oddílu (Dejvice)
- mnoho skautů v zahraničních jednotkách – např. u RAF
- řada skautů popravena, byla v KT nebo nasazena na nucené práce
- *Můžete si zpracovat příběh některého ze statečných a přiblížit spolužákům.*

Václav Morávek,
jeden z Tří králů,
obr. 14

Adolf Opálka, skaut, jeden z hrdinů v bitvě v kostele Cyrila a Metoděje, obr. 15

Obnova a nový zákaz

- činnost byla obnovena již v květnu 1945
- oproti r. 1938 se počet členů ztrojnásobil
- r. 1948 byl začleněn do Svazu československé mládeže
- 1. ledna 1950 byl oznámen zákaz Junáka a ukončena jeho činnost
- *Diskutujte o tom, co na skautech mohlo vadit komunistům.*

Obr. 16

Skautský slib, r. 1948

SLIBUJI NA SVOU ČEST, JAK DOVEDU NEJLÉPE:

- I. plniti své povinnosti k Bohu a k vlasti a zachovávatí Zákon skautský;
- II. pomáhati bližním v každé době;
- III. udržovati se tělesně zdatný, duševně bdělý a mravně ryzí.

Jaroslav Foglar (1907–1999)

Obr. 17

- Jestřáb
- oddíl Pražská dvojka
- autor příběhů Rychlých šípů
- Hoši od Bobří řeky, Chata v Jezerní kotlině, Záhada hlavolamu ad.
- 50. léta (do r. 1956): spolupráce s StB – agent Šípek, dál vedl svůj oddíl (pod turisty)
- krátká obnova oddílu r. 1968
- v 80. letech spolupracoval s výtvarníkem Kájou Saudkem, předtím s Bohumilem Konečným (zv. Bimbo) – Rychlé šípy, ale nepohodli se...

Obr. 18

Strach a odvaha?

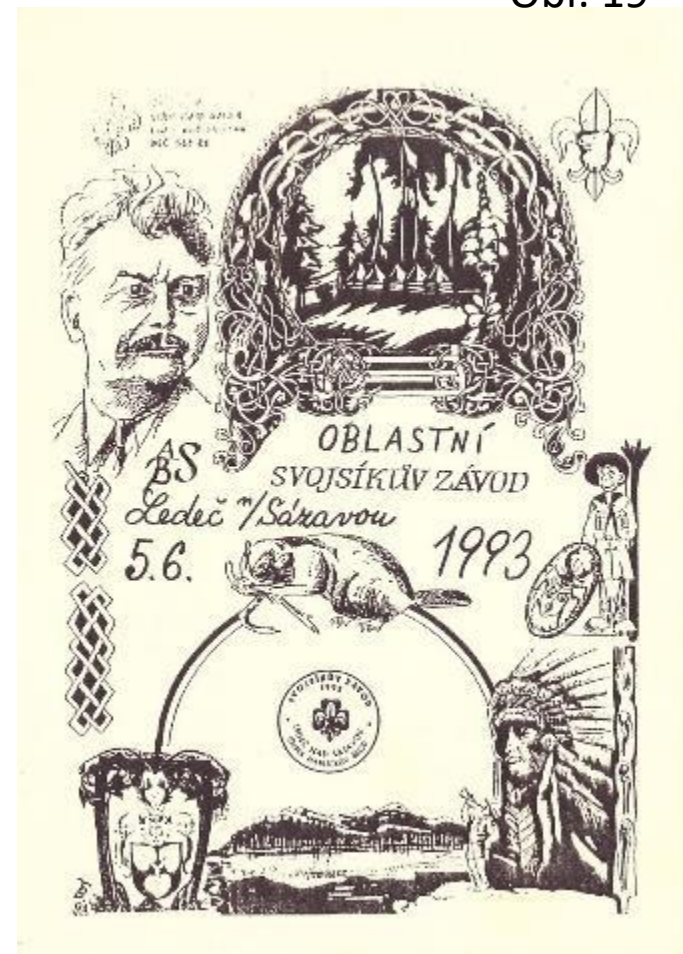
"Na druhou stranu však Foglar dokázal po celou dobu války vést ilegální skautský oddíl, a dokonce s ním jezdit i na tábory, což bylo také zakázáno. Riskoval tím po pět let den co den. V tomhle se projevil jako nesmírně statečný. Odvaha a strach mají různé formy a dimenze... Obavy o to, že by mu Bezpečnost zakázala pracovat s dětmi, byly určitě tím hlavním impulsem, jenž ho vedl k podpisu agentského závazku. Nejspíš mu pohrozili tím, že když nepodepíše spolupráci, natrvalo mu znemožní vést oddíl. To by Jestřába zabilo, oddíl byla jeho náhražka rodiny."

Miloš Zapletal v Reflexu, pozn. 2

Svojsíkův závod

Obr. 19

- poprvé se konal r. 1946
- rozhodlo se, že se bude konat jednou za dva roky, ale další se mohl konat až r. 1969, pak opět až 1991!
- družiny porovnávají své schopnosti a dovednosti v řadě disciplín

Skauti ve třetím odboji

„A když selžou dospělí, musí nastoupit osmnáctiletí kluci. Aby zase někdo neřekl, že jsme národ, který se nezmůže ani na to gesto.“

Jiří Navrátil

(Pozn. 3)

<https://plus.rozhlas.cz/do-boje-musis-jit-s-tim-ze-se-povede-rikaval-skaut-a-byvaly-politicky-vezen-jiri-6511979>

<https://plus.rozhlas.cz/rozhodujici-je-co-clovek-udela-nikoliv-co-si-zapsal-estebak-rikal-byvaly-7556213>

Karel Pecka, čas. Za pravdu, 1949

„Komunisté jsou u moci. Pravda. Ale pravdou také je, že za jejich hrůzovládou stojí sotva 30 % národa. Pravdou je, že český národ si dnes uvědomuje zhoubu komunismu. Pravdou je, že se spojuje, aby účinně bojoval proti asijskému novodobému barbarství, proti modernímu otroctví, proti zlodějům, korytářství, udavačství, proti násilnostem nejhoršího druhu.“ (pozn. 4)

Kolik let bylo v té době K. Peckovi?

„Pronásledování skautů minulým režimem, které bylo cílené, mělo znamenat likvidaci mladé generace a jejích vůdců, oddaných republice, pravdě a spravedlnosti v duchu skautského zákona a slibu. To byla veliká překážka při uplatňování lží nastupujícího totalitního režimu.“

Karel Šplíchal

(Pozn. 5)

Pokus o státní převrat

- připravován od jara, starší skauti spolupracují se skupinou Praha – Žatec
- velitelem měl být Karel Kutlvašr, v plánu bylo jeho osvobození z vězení
- akce od počátku sledována StB a 17. května 1949 (naplánované datum převratu) došlo k rozsáhlému zatýkání
- Dagmar Skálová Rakša (doživotí) a Jiří Navrátil (20 let) vzali vše na sebe
- s ost. zapojenými skauty (bylo jich víc než sto) pomocí morseovky ve vězení domluvili jednotnou výpověď – účast na „noční hře“

Karel Kutlvašr

Obr. 21

- legionář z první války (Česká družina, Zborov)
- ve 33 letech nejmladším čsl. generálem (1928)
- za války v Obraně národa
- velel květnovému pražskému povstání, dojednal podmínky německé kapitulace
- květen 1949: odsouzen za velezradu na doživotí (Mírov, Leopoldov)
- propuštěn r. 1960 na amnestii, ve špatném zdravotním stavu, umírá r. 1961
- *Vzpomeňte si na jména dalších, kteří byli za statečnost „odměněni“ kriminálem, příp. smrtí.*

Zůstali názorově pevní i ve vězení

- Dagmar Skálová vyšla z vězení až r. 1965!
- <https://plus.rozhlas.cz/za-pomenute-portrety-dagmar-skalova-6634569>
- Jiří Navrátil byl propuštěn na amnestii r. 1960
- <https://www.ustrcr.cz/uvod/vzdelavaci-projekt-pamet-a-dejiny-totalitnich-rezimu/skauti-v-protikomunistickem-odboji/jiri-navratil/>

Masakr v Jizerských horách

- 23. července 1949
- 7 mladých skautů, kteří chtěli odejít za hranice, bylo během svého nočního odpočinku v horách obklíčeno 300 příslušníky SNB (pro ně to byla „Akce Jizerka“)
- 2 kluci na místě zastřeleni, další postřeleni a odsouzeni k mnohaletým trestům v uranových dolech
- <http://www.pametnaroda.cz/story/raja-radomil-1932-35>
- <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10314845897-po-stopach-tretiho-odboje/411235100221013-do-zbrane/>

Obr. 23

Propaganda proti skautům

- např. r. 1953 vydaná brožura Aloise Poledňáka „Skauting ve službách podněcovatelů války“:
„Jaký je nebetyčný rozdíl právě zde mezi skautskou a pionýrskou organizací! Za více než 30 let pionýrská organizace V. I. Lenina ukázala, co to znamená vést děti k vřelé a opravdové lásce k vlasti, v níž se stal pracující lid jediným pánem země.“ atd.

Odsouzení skauti a skautky

- celkem 600 odsouzených
- z nich 11 bylo popraveno
- 8 doživotí
- průměrný trest: 8 let
- Důvody?
- Přímý odboj, převádění přes hranice, výroba protikomunistických letáků, zcela smyšlená obvinění...

Jáchymov

2016

***„Poutníku každý, kdo kolem prochází,
na chvíli zastav své kroky a skloň
hlavu v krátkém zamyšlení na přátele
a bratry, kteří věrni slibu svému byli
připraveni proti krutosti a zlobě chránit
odkaz otců svých a dědů.“***

2012

2016

2012

Obr. 24–27

Vzpomínka skauta Jaroslava Karafiáta

„Nejdramatičtější událostí pro mě bylo, když se několik dní po příjezdu do Jáchymova pokusili o útěk dva muklové, kteří přišli zároveň se mnou. Byli doslova rozstříleni. Museli jsme stát hodiny na apelplacu a dívat se na jejich těla, která před námi nosili na nosítkách...“

(Pozn. 6)

Fotografie Mauthausenského schodiště
na předchozí straně, obr. 28

*„Ještě že nás bylo v lágru několik skautů, že jsme si mohli navzájem pomáhat nebo slušně popovídat.“
(Jaroslav Čermák, pozn. 7)*

„Viděl jsem mučené, zbité i mrtvé. Nezemřeli náhodou. Byli zastřeleni 'na útěku'. Viděl jsem stát dva dny a dvě noci lidi o hladu a v chladu s rukama nad hlavou, dokud to vydrželi. Korekcí – hladomornou – byli trestáni ti, co nic neudělali, ale mohli by třeba oslavovat Vánoce a působit na druhé, a to zvláště kněze a jim nejbližší.“ (Eduard Marek, pozn. 8)

Obr. 29

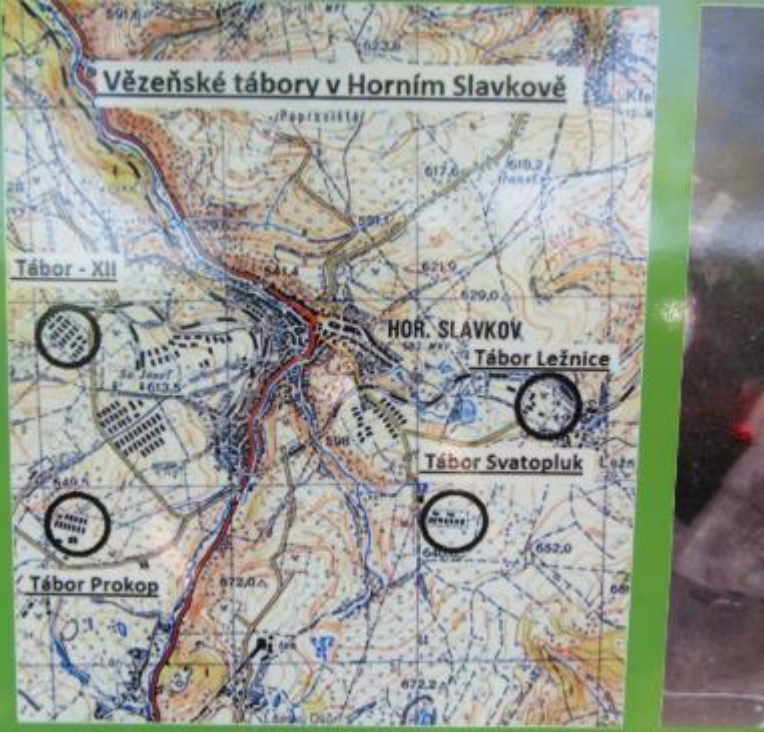
Pietní místa?

„Na místě komunistického lágru Rovnost na Jáchymovsku stále stojí luxusní chaty prominentů bývalého režimu. Lágry v padesátých letech přitom prošly tisíce vězňů. Stovky z nich zahynuly buď při práci v uranových dolech, nebo je umučili dozorcí... v šedesátých letech se řada lágrů srovnala se zemí... Pozemky ... skoupili příslušníci StB, policisté, bachaři a vysocí komunističtí prominenti.“ (Pozn. 9)

Obr. 30–31

urde,
t. Das
de das
chtigt
annte
ger im
genen
Fälle
nden
einem
polizei"
e, meist
nur die
ee und
on kein
m Jahre
icht zu
aler und
vatopluk
sich im
t.

Obr. 32–35

Junácký manifest, únor 1968

Obr. 36

„Československý Junák, který nepřestal nikdy právně existovat a jehož rozpuštění bylo aktem administrativního nátlaku, se opět hlásí k životu. Znemožnění jeho činnosti by značně poškodilo vývoj celých generací naší mládeže a způsobilo by našim národům nenahraditelné škody. Napravme křivdy a zachraňme vše, co lze ještě zachránit...“ (Pozn. 10)

Časopis Skaut – Junák

- znovu nakrátko
obnoven: 1968–1970
- archiv ke stažení:
<https://skaut-junak.webnode.cz/>

Obr. 37

Počátek dlouhé okupace

- *„Všichni jsme byli naplněni touhou cokoli dělat, co by bylo v našich silách. Nikdo nevěděl v tu chvíli, jak se to vlastně vyvine. A se stejným odhodláním proudily do vnitřní Prahy stovky a můžu říct snad tisíce mladých mužů, kteří byli odhodlaní bojovat, vzít zbraň do ruky a bojovat za svobodu této země.“ Petr Maišaidr, skaut.*
- <https://plus.rozhlas.cz/sovetsk-a-okupace-jeden-z-urcujujicich-momentu-zivota-vzpominky-pavla-landovskeho-7581512>

Obr. 38

Rudolf Plajner

Obr. 39

- jeho první skautskou družinu v rodném Prostějově vedl r. 1916 Jiří Wolker
- vězněn nacisty i komunisty
- za války pomáhal přecházet čsl. vojákům za hranice
- náčelníkem Junáka od r. 1946 do r. 1948, kdy Junák zanikl sloučením se Svazem čsl. mládeže
- znovu náčelníkem od Pražského jara do r. 1970, kdy souhlasil se sloučením s Pionýrem

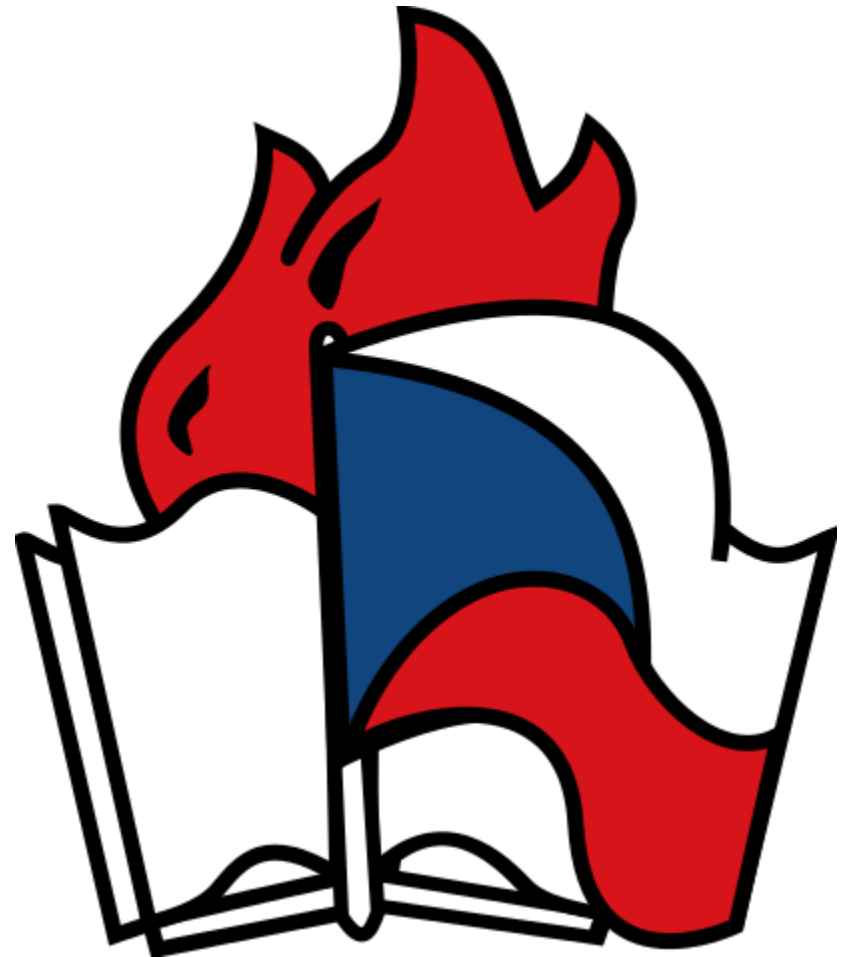
Obr. 40

Normalizace

Obr. 41

- <https://www.skautskyinstitut.cz/film/>
- „Skauti bez lilie“ – film z r. 2017, rež. Viktor Portel, scénář Adam Drda
- skauti se s normalizací vyrovnávali různě – někteří rezignovali, mnozí pracovali pod hlavičkou Pionýra, několik organizací bylo aktivních v ilegalitě
- některé oddíly jako turistické, vodácké, později ochránců přírody...

Vysočanský 43. oddíl

- vedl jej Petr Maišaidr – Kim
- scházeli se např. ve sklepě jednoho z vedoucích, u Kima doma, v bytech rodičů, dál jezdili na tábory
- nebyli prozrazeni ani poté, kdy Petr Maišaidr podepsal Chartu 77
- Za výhodu považuje anonymitu Prahy, kde se leccos ztratí. „*Na menších městech si to lidé nemohli dovolit.*“
- <http://www.pametnaroda.cz/story/maisaidr-petr-1940-1254>

Obr. 42

Kompromisy

Obr. 43

- 1970 – zrušení junácké organizace
- Junák sloučen s Pionýrem – KOMPROMISY x ODPOR
- sloučení podepsal náčelník Rudolf Plajner
- mnozí skautští vůdci se stali vedoucími pionýrských skupin

Obnova Junáka

Obr. 44

- hned v prosinci 1989
- zpočátku hodně diskutováno členství některých skautů v KSČ a spolupráce s pionýrskou organizací
- současné aktivity lze dohledat např.:
<https://www.skautskyinstitut.cz/>
- dnes kolem 60 tis. členů

Význam skautského hnutí pro Československo?

- *Vyjmenujte některé ze skautských zásad a ideálů.*
- *Jakou roli sehrávaly skautské družiny v době první republiky, jakou měly tehdy podporu od státu?*
- *Co měly společného nacistický a komunistický režim ve vztahu k Junákovi?*
- *Najděte si bližší informace o pionýrské organizaci, porovnejte.*
- *Co jste o historii Junáka věděli, a co vás naopak překvapilo?*

Obrázky:

- Obr. 1: Kintetsuffalo. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Skauting#/media/File:WikiProject_Scouting_fleur-de-lis_dark.svg>
- Obr. 2: Dan Sklenář. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Frantisek_Zahradka_3.jpg>
- Obr. 3: Malin. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<[https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Dagmar_Sk%C3%A1lov%C3%A1_-_Rak%C5%A1a_\(1912-2002\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Dagmar_Sk%C3%A1lov%C3%A1_-_Rak%C5%A1a_(1912-2002).jpg)>
- Obr. 4: Jedudedek. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Anton%ADn_Benjamin_Svojs%ADk#/media/File:Prof._Anton%ADn_B._Svojs%ADk.jpg>
- Obr. 5: Frettie. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Jun%ADk_%E2%80%93_%C4%8Desk%BD_s_kaut#/media/File:Scouts_in_Prokopsk%C3%A9_%C3%BAadol%AD_in_1911.jp>
- Obr. 6: Matěj Orlický. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Hled%ADn%ADnadel_v_Praze#/media/File:St%ADnadel_%C5%98%ADsnovka_2.jpg>
- Obr. 7: Timichal. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Rychl%C3%A9_%C5%A1%ADpy#/media/File:Jezek_mimo_klec.jpg>
- Obr. 8: Jergen. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Jamboree_1999-Tschechisches_Lager.jpg>
- Obr. 9: Josef Rössler-Ořovský. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:StampCzechoslovakiaSkout1918Michell.jpg>

- Obr. 10: Gumruch. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Vyhn%C3%A1n%C3%AD_%C4%8Cech%C5%AF_ze_Sudet_v_roce_1938#/media/File:Czech_refugees_from_the_Sudetenland_1.gif>
- Obr. 11: John commons. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Skauti_u_Kramol%C3%ADna.gif>
- Obr. 12: High Contrast. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Protectorate_of_Bohemia_and_Moravia#/media/File:Czech_resistance_memorial_-_Gestapo,_Prague.JPG>
- Obr. 13: Pavel Olšovský. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Rudolf_Ol%C5%A1ovsk%C3%BD_ml..png>
- Obr. 14: Mojmir Churavy. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vaclav.Moravek.\(1904%E2%80%931942\).gif](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vaclav.Moravek.(1904%E2%80%931942).gif)>
- Obr. 15: Radek Rassel. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Operace_Anthropoid_-_Adolf_Op%C3%A1lka.jpg>
- Obr. 16: Danrolo. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Communist_Party_of_Czechoslovakia#/media/File:Communist_Party_of_Czechoslovakia.jpg>
- Obr. 17: Kamil Albrecht. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Jaroslav_Foglar#/media/File:Jaroslav_Foglar.jpg
- Obr. 18: Hynas. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Sdru%C5%BEen%C3%AD_p%C5%99%C3%A1tel_Jaroslava_Foglara#/media/File:Sdru%C5%BEen%C3%AD_p%C5%99%C3%A1tel_Jaroslava_Foglara.png>

- Obr. 19: Pohled 111. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<[https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=svojs%C3%ADk%C5%AFv+z%C3%A1vod&title=Special:Search&go=Go&searchToken=1imuixhmkor949751kkrkd9l2#/media/File:Pohlednice_\(St%C5%99edisko_Jun%C3%A1k_Lede%C4%8D_nad_S%C3%A1zavou\).jpg](https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=svojs%C3%ADk%C5%AFv+z%C3%A1vod&title=Special:Search&go=Go&searchToken=1imuixhmkor949751kkrkd9l2#/media/File:Pohlednice_(St%C5%99edisko_Jun%C3%A1k_Lede%C4%8D_nad_S%C3%A1zavou).jpg)>
- Obr. 20: PavelMM. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Navr%C3%A1til#/media/File:Ji%C5%99%C3%AD_Navr%C3%A1til.jpg>
- Obr. 21: Mojmir Churavy. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<[https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Kutlva%C5%A1r#/media/File:Genera.Karel.Kutlvasr.\(1895-1961\).1945.gif](https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Kutlva%C5%A1r#/media/File:Genera.Karel.Kutlvasr.(1895-1961).1945.gif)>
- Obr. 22: BURSÍK, Tomáš. *Ztratily jsme mnoho času – Ale ne sebe!: životy politických vězeňkyň v československých věznicích padesátých a šedesátých let dvacátého století*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR, 2006. Sešity (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR). ISBN 80-86621-25-1. Z knihovničky autorky prezentace.
- Obr. 23: Jan Polák. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<[https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Memorial_of_Ji%C5%99%C3%AD_Haba_and_Tom%C3%A1%C5%A1_H%C3%BCbner#/media/File:Jizersk%C3%A9_hory,_k%C5%99%C3%AD%C5%BEek_Ji%C5%99%C3%ADho_Haby_a_Tom%C3%A1%C5%A1_H%C3%BCbnera_\(2\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Memorial_of_Ji%C5%99%C3%AD_Haba_and_Tom%C3%A1%C5%A1_H%C3%BCbner#/media/File:Jizersk%C3%A9_hory,_k%C5%99%C3%AD%C5%BEek_Ji%C5%99%C3%ADho_Haby_a_Tom%C3%A1%C5%A1_H%C3%BCbnera_(2).jpg)>
- Obr. 24 až 28: Autorkou fotografií Marcela Svejková, 2012, 2017. Jáchymovsko.
- Obr. 29: Jagro. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pam%C3%A1tn%C3%ADk_Vojna,_09.jpg>
- Obr. 30 až 31: Autorkou fotografií je Marcela Svejková, 2017 – Jáchymovsko, 2018 – Horní Slavkov.
- Obr. 32 až 35: Autorkou fotografií je Marcela Svejková, 2018 – Horní Slavkov.

- Obr. 36: Petr Lízal. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Cz_scout_promise_ceremony.jpg>
- Obr. 37: ŠJů. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Smolotely,_sk%C3%A1la_se_skautskou_lili%C3%AD.jpg>
- Obr. 38: Denarivs. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Invaze_vojsk_Var%C5%A1avsk%C3%A9_smlouvy_do_%C4%8Ceskoslovenska#/media/File:10_Soviet_Invasion_of_Czechoslovakia_-_Flickr_-_The_Central_Intelligence_Agency.jpg>
- Obr. 39: Martin Kozák. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Rudolf_Plajner#/media/File:Hostyn7.jpg>
- Obr. 40: Martin Kozák. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Rudolf_Plajner#/media/File:Hostyn6.jpg>
- Obr. 41: Ericmetro. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Public domain na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Pion%C3%BDrsk%C3%A1_organizace_Socialistick%C3%A9ho_svazu_ml%C3%A1de%C5%BE#/#/media/File:Emblem_of_POSSM.svg>
- Obr. 42: Ben Skála. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Chot%C4%9Bbo%C5%99-skautsk%C3%A1-mohyla-u-Horn%C3%ADho-ml%C3%BDna2015b.jpg>
- Obr. 43: Dana Ženíšková. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:P%C5%99ij%C3%ADm%C3%A1n%C3%AD_do_Pion%C3%BDra,_1979.jpg>
- Obr. 44: Frettie. [cit. 2018-08-26]. Dostupné pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Scouting_in_the_Czech_Republic#/media/File:Giving_of_Scout_shawl_in_the_Czech_Republic.jpg>

Literatura a zdroje:

www.moderni-dejiny.cz

www.pametnaroda.cz

www.skautskyinstitut.cz

www.totalita.cz

www.wikipedie.cz

www.youtube.com

https://www.rozhlas.cz/radio_cesko/pribehy/

<https://www.skautskyinstitut.cz/film/>

BURSÍK, Tomáš. *Ztratily jsme mnoho času – Ale ne sebe!: životy politických vězeňkyň v československých věznicích padesátých a šedesátých let dvacátého století*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR, 2006. Sešity (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR). ISBN 80-86621-25-1.

ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – TDC, 2012. ISBN 978-80-86825-72-4.

LEŠANOVSKÝ, Karel. *Se štítem a na štítě: nezradili skautský slib: zpráva o tom, jak českoslovenští skauti a skautky čelili komunistické zvěli a jak za to byli odměňováni*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2000. ISBN 80-238-5630-8.

Poznámky:

Pozn. 1: ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – TDC, 2012. ISBN 978-80-86825-72-4, str. 66

Pozn. 2: Miloš Zapletal, Reflex, <http://www.reflex.cz/clanek/causy/73985/agent-jaroslav-foglar.html>

Pozn. 3: LEŠANOVSKÝ, Karel. *Se štítem a na štítě: nehradili skautský slib: zpráva o tom, jak českoslovenští skauti a skautky čelili komunistické zvěli a jak za to byli odměňováni*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2000. ISBN 80-238-5630-8, s. 215

Pozn. 4: tamtéž, str. 11

Pozn. 5: tamtéž, str. 215

Pozn. 6: tamtéž, str. 175

Pozn. 7: tamtéž, str. 172

Pozn. 8: tamtéž, str. 170

Pozn. 9: tamtéž, str. 190

Pozn. 10: ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – TDC, 2012. ISBN 978-80-86825-72-4, str. 178